

30 LET ČINNOSTI VOJENSKÉHO LÉKAŘSKÉHO VÝZKUMNÉHO A DOŠKOLOVACÍHO ÚSTAVU J. EV. PURKYNĚ V HRADCI KRÁLOVÉ

Genpor. Ing. Milan Pavlíček, náčelník hlavního týlu ČSLA

Dnešním dnem se uzavírá jedna etapa vývoje vojenského zdravotnického školství – třicetiletá činnost Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu Jana Evangelisty Purkyně. Začíná nové období ve výchově a vzdělávání vojenských lékařů a farmaceutů, časově a obsahově související s realizací vojenskopolitické linie XVII. sjezdu KSČ.

Úspěchy a obtíže, radosti i starosti výchovy vojenských lékařů jsou neoddělitelné od podmínek, které vznikly v Únoru 1948. Vojenskopolitická linie strany po vítězné socialistické revoluci fakticky zahrnovala také úkol vychovávat „nového lékaře“ s odpovědným vztahem k socialistické armádě, podstatně odlišným od předcházejícího pojetí a praxe, vzdělaného nejen

odborně, ale i politicky, na základě marxisticko-leninského učení. Československá lidová armáda potřebovala specificky připravené lékaře a požadavky na jejich počet byly značné. Vystal úkol vybudovat samostatné vysoké vojenské zdravotnické školství. 26. října 1951 byla slavnostně otevřena Vojenská lékařská akademie v Hradci Králové, která se záhy stala významným školicím centrem, vědeckým střediskem vojenské zdravotnické služby a všeobecně uznávanou klinickou bází. Tvořivé uplatňování zkušeností zdravotnické služby sovětských ozbrojených sil se stalo charakteristickým rysem její činnosti.

Na základě usnesení předsednictva ÚV KSČ o reorganizaci sítě československých vysokých škol byla v roce 1958 Vojenská lékařská akademie zrušena a rozkazem prezidenta republiky zřízen od září téhož roku Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav Jana Evangelisty Purkyně, aby zabezpečoval specifické požadavky vojenské zdravotnické služby na výchovu vojenských lékařů a později i farmaceutů. Ústav se stal dědicem a pokračovatelem tradic bývalé akademie s novými proporcemi vědecké, výzkumné a výchovně vzdělávací činnosti. Příprava vysokoškolsky vzdělaných kádřů zdravotnické služby ČSLA nemohla být v nových organizačních podmínkách splnitelná bez vydatné pomoci obnovené lékařské fakulty a od 70. let i nově zřízené farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy.

Třicet let je krátká doba v dějinách, v podstatě je to produktivní život jedné generace, ale značný díl v historii výstavby socialistické Československé lidové armády. Na výchově mladé generace vojenských zdravotnických kádřů, odborně zdatných a ideově politicky připravených, se podílela lékařská a farmaceutická fakulta a VLVDÚ JEP. Po dlouhá léta nesla tíhu tohoto úkolu lékařská fakulta a po zřízení farmaceutického směru farmaceutická fakulta. Vědecko-pedagogickému sboru obou fakult vzdáváme při této příležitosti dík. Výchova vysokoškolsky vzdělaného odborníka vždycky vyžaduje nejen vědeckou erudici učitele, ale i nesmírnou obětavost a vytrvalost. Kdo chce dobře učit, musí mít víru v člověka a umět odhalit jeho skryté možnosti odborného růstu a mravního vývoje. Za 30 let existence VLVDÚ JEP promovalo na dva tisíce vojenských lékařů a vojenských farmaceutů. Jen stěží si dovedeme představit, kolik úsilí se skrývá za tímto suchým číslem. Školy připravily pro zdravotnická zařízení ČSLA řadu velmi dobrých kádřů, mnohdy i velmi vynikajících, dnes uznávaných kapacit svého oboru.

Stále naléhavěji byla a je pocítována potřeba důslednější, hlubší a promyšlenější přípravy vojenských posluchačů na jejich činnost u bojových útvarů. První opatření jak řešit daný problém vznikla již na počátku 60. let, ale tento trend oslabovaly narůstající krizové jevy, které vrcholily koncem 60. let. Před nové velení

VLVDÚ JEP byl postaven od počátku 70. let náročný úkol: dořešit problémy předchozího vývoje, zejména dát základním funkcím a oblastem činnosti pevnou, dlouhodobou orientaci a náplň. Do popředí vystupuje požadavek na uplatnění komplexně pojatého systému komunistické výchovy, na prohloubení vojenského charakteru školy a přípravu posluchačů podle potřeb vojenské praxe, na vyšší účinnost jednotného výchovného působení všech škol, které se na přípravě vojenských lékařů a farmaceutů podílejí. Pro plnění tohoto závažného úkolu se mnoho dobrého již udělalo, ale je na místě říci, že nároky jsou větší než nynější výsledky.

Opominout nemůžeme důležitou funkci ústavu při doškolování, v postgraduální přípravě, v systému kvalifikační atestační přípravy. Škola plní tento náročný úkol odpovědně a podstatnou měrou se podílí na růstu kvalifikace, na prohlubování odborné i světonázorové připravenosti zdravotnických pracovníků ČSLA. Tato funkce školy má perspektivu a její význam nepochybně poroste. Jen za podmínky neustálé modernizace obsahu i metodiky bude efektivní, neboť vývoj biolékařských věd a techniky je nebyvale prudký a rozvoj vojenské vědy rovněž není zanedbatelný.

Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav JEP navázal na dobré tradice bývalé Vojenské lékařské akademie i v rozvoji vědeckovýzkumné práce. Většina úkolů v našem vojenském zdravotnictví je realizována a řešena v rámci školy. Právem oceňujeme výsledky vědecké práce ke zkvalitnění zdravotnického zabezpečení ČSLA v míru i v řešení otázek zdravotnického zabezpečení za války. Rozsáhlá je publikační aktivita a významný je podíl školy na mezinárodní vědecké spolupráci mezi zdravotnickými službami armád zemí Varšavské smlouvy. V dalším období je nutné nejen udržet, ale i zvýšit úroveň vědeckovýzkumné práce, intenzivně ji orientovat na

praktické potřeby zdravotnické vojenské praxe a v nepříliš daleké perspektivě na ty otázky, které vyplynou z nové vojenské doktríny členských zemí Varšavské smlouvy. Zanedbat také nemůžeme materiálně-technickou základnu.

Není žádným tajemstvím, že základem efektivního fungování a dobrého jména školy je kvalita vědecko-pedagogického sboru. Ústav vždy pečoval o kvalifikační růst svých příslušníků a zaujímal přední místo mezi vojenskými vysokými školami.

Jako každá vojenská škola má i Vaše důležité poslání v regionu, v tomto případě ve Východočeském kraji, již tím, že tvoří nedělitelnou součást krajské soustavy vysokých škol. Oceňujeme vysoce humánní činnost klinických pracovišť školy nejen pro zdravotnické zabezpečení vojáků, ale i obyvatel kraje. Řada absolventů VLVDÚ JEP se po splnění závazků vůči armádě vrací do míst svého studia a obětavě, mnohdy ve významných funkcích, pečuje o zdraví svých spoluobčanů. Mnoho příslušníků školy bere na svá bedra starosti o věci veřejné.

Je povinností nás vojáků, a vyplývá to z hlavních úkolů Celoarmádního stranického aktivu komunistů po XVII. sjezdu KSČ, dále upevňovat svazek armády a lidu. Musíme tak však činit nikoli formálními efektními akcemi, ale především každodenní výchovnou a organizátorskou prací.

Velení armády ocenilo vynikající výsledky třicetileté práce Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu JEP a u příležitosti 30. výročí vzniku ústavu doporučilo prezidentovi republiky změnit název školy. Prezident republiky svým rozkazem změnil od 1. září 1988 název Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav JEP na Vojenskou lékařskou akademii Jana Evangelisty Purkyně. Tento významný akt zavazuje všechny příslušníky akademie v pokračování v nastoupené cestě v duchu tradic vysokého vojenského školství.